

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.
nyomda. Küldemények ide
intézendők.
Majelenk a lap minden
szordán.

GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Egész évre 4 frt. Félévre 2
frt. Negyedévre 1 frt.
Nyolc szám ára 8 kr.
Hirdetési díjak: Egy négyzet
centim. tér ára 4 kr. Helyjelöl-
tek minden hirdetés után 20 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Az iparos tanoncok iskolája.

II.

A ki az iparos tanonciskolát több eredménnyel akarja működtetni mint a mennyit mai szervezettkben elérni képesek, annak nemcsak a népiskolai törvény teljes keresztülvitelét s így az iparos pályákra lépő tanoncok alaposabb elemi képzését, nemcsak a vallás tanítását és nemcsak a felügyelet átadását az iparfelügyelők kezébe kell kívánnia, hanem 1) kívánnia kell a tanítás tervének, de főleg a tanmódnak teljes átalakítását, 2) kívánnia kell a felügyelet és ellenőrzés egészen más alapokon való rendezését, 3) kívánnia kell az iskolák független szervezését más iskoláktól és végül 4) kívánnia kell az ipartörvény olaszertl átalakítását, mely a növendékek tanulásának garantáit rejti magában.

Ipariskoláink tantervének megállapításánál az illetékes tényezők vagy az elemi iskolai törvény teljes keresztülvitelének állapotát tartották szem előtt s tehát feltételezték, hogy midőn az iparos tanoncot fogad fel, Budapestén éppen úgy mint Gyulafehérváron és Borbándon a belépő tanonc elemi iskolai kötelezettségeinek eleget tett, minél fogva az iparos tanonciskola a népiskola hatodik osztályát avagy néhány gym. osztályt végzett növendékeket kap; vagy pedig szemelött tartották a mostani tényleges állapotot, melyben a tanoncokká levő gyermekeknek 40—50 százaléka semmiféle oktatásban nem részesült, 20—30 százaléka pedig az elemi iskolának csak egy-két osztályát végezte, szóval 70—80 százaléka a népiskolai törvények iránti kötelezettségét nem teljesítette.

Amde az első esetben a tanterv követelményeivel igen alant, a második esetben pedig igen magasán röpköd; meit az első esetben a polgári iskolák színvonalánál magasabbra volna szükség, a második esetben a III-ik és IV-ik elemi osztályok színvonalán túl nem mehetünk.

De éppen a szakoktatás szempontjából, legyen a tanterv színvonala bármilyen, az ismereteknek olvasmányok alapján való tanítása a legnagyobb abszurdum, mert ha a legalaposabb tanulói csoportot tételezzük fel úgy tudunk már azon, hogy ily elemi módon tanulják a szakismereteket, ha pedig értelmetlenek a tanoncok úgy a fától soha sem látják meg az erdőt, a szakvak sokaságától soha ki nem tudják venni az elmébe vésendő dolgokat. Ez esetben ha a tanár hosszas elemzés után rávezeti őket a dolgok lényegére, nincs kezükben az olvasmányok megfelelő kivonata, hogy otthon betanulhassák s így el ne feledjék azokat. Mikor tehát a következő órán iskolába jönnek, a tanár újra olvastathatja és elemeztetheti ugyanazt s az eredmény ismét csak az elfeledés.

Mit szólunk ezen eljárás módjáról az idő vesztetés szempontjából. Hiszen ugyanazon ismeretek szemléltetés és más módokon sokkal rövidebb idő alatt megértethetők és betaníthatók, és a segédkönyvvel a kézben be is emlézhetők, úgy hogy rövid idő alatt a tanoncok több és jobban elsajátított ismeretre tehetnek szert.

Pedig tudjuk, hogy minő kevésre szabták a tanítási időt.

Az olvasási kedvet ezekkel az olvasmányokkal senki fel nem kelti a tanoncokban. Olvasnak ők eleget, mihelyt alkalmat kapnak reá, de nem a komoly ismeretek szerzése végett, melyre olvasmányaikban semmi gondot sem fordítanak, hanem a beszélvények eseményeinek menete kedvéért. Olvasnak ők, de nem olvasókönyvből, hanem a népszerű kiadások füzeteiből párhuzamban a ponyva-irodalmi termékekkel.

Az olvasás mikéntjére kéthetenként egy-egy órában is rá lehet vezetni őket.

Tapasztalatunk az, hogy a számtanból és mértanból, melyet még nem vonhattak eddig az olvasmányok körébe, ugyanannyi idő alatt több ismeretre vezethetni a tanoncokat, mint akár a történelemből is.

Térjünk most rá második tárgyunkra t. i. az iskolák ellenőrzésének mikéntjére, mert itt még amaz óhajlás teljesülte esetén is, hogy a felügyeletet az iparfelügyelők vegyék át, sok a kiigazítani való.

E tekintetben annyi az ellenőrző és rendelkező fórum, hogy a sok baba között igazán elvész a gyermek s annyi ezzel az ellenőrzéssel járó teendő, hogy egész irodát kellene minden iskola mellé állítani.

És bár az ide vágó törvények és szabályzatok egyöntetűek és így áttekinthetők lennének!

Ime a példa! Az ipariskolák legújabb szabályzata 1884. jul. 23-ikáról 27496 sz. a. adatott ki. Szerinte a közvetlen felügyeletet a fentartó hatóság ipariskolai bizottsága által gyakorolja.

Ezt teszi továbbá az első fokú iparhatóság és a kir. tanfelügyelő is, de hogy miként, arról a szabályzat nem világosít fel, sőt a szabályzat szerint az összes munkakör az ipariskolai bizottságra van ruházva, az iparhatóságnak csupán csak az tartatik fenn, hogy az ipariskolai bizottság tagjainak számát határozhatja meg, de ezt a város közönsége is megteheti, kié hát az igazi jog?

No még aztán az ipariskola elnökének kinevezése kizárólag az ő joga, valamint hogy év végén az ipariskolai bizottság jelentését bevárva azta tanfelügyelőhöz terjeszti.

Ellenben az ipartörvény 78 §-a szerint az iskola igazgatója az iparhatóságnak havonként jelentést tartozik tenni a tanoncok iskola mulasztásáról és viseletéről és pedig közvetlenül, valamint hogy annak tagjai az iskolát függetlenül látogathatják, holott az igazgató a szabályok szerint ugyan erről az ipariskolai bizottságot is köteles tájékoztatni, de azok értelmében az iparhatóság tagjait nem köteles az iskolába ellenőrző képpen beocsátani.

De még szembe szökőbb a 83 § intézkedése az iskolai órák független meghatározása ügyében, pedig a szabályzat 38 §-ának d) pontja erre az ipariskolai bizottságnak ad hatalmat.

Hát ha a törvény szigoruan betartható lenne, még megjárna, de tényleg úgy áll, hogy a tanfelügyelő iparhatóság, fentartó közönség és ipariskolai bizottság mind külön-külön rendelkezik, vagy egyik sem csinál semmit s az igazgatók vagy alig győzik a teendőket vagy, nincs mit csináljanak.

De hát mire való a dolgok ilyen kombinálása? Hát nem lehetne az összes hatáskört és felügyeletet a tanfelügyelő, iparhatóság, fentartó közönség és tantestület közbejöttével összeállított ipariskolai bizottságra ruházni, mely a büntetések végrehajtása dolgában az első fokú iparhatóságot és tantervi vagy szabályzati módosítás dolgában a tanfelügyelőt keresni fel s évvégén az igazgató jelentését elbírálván, az egészet az iparhatósághoz és a tanfelügyelőhöz terjesztené fel további eljárás vagy helyben hagyás végett.

Ekkor ez a bizottság tudná, hogy működésén fordul meg minden jó vagy rossz s azért, lelkiismeretesebben is dolgoznék.

Tusnádi dr. Éltés Károly.

1837 nov. 19. — 1890 jan. 12.

Az erdélyi róm. kath. egyházmegye történelme ismét nagyobodott egy lappal s e lapot gyászkeret veszi körül — s ezen a gyászkeretes lapon Éltés Károly elhunyt van feljegyezve. Lehullott egy fénylő csillag, kidült egy hatalmas tölgy, — kialudt egy lobogó fáklya, megszünt dobogni egy nemes szív. Tehát újra egy vesztesség, melynek fájdalmát egész Erdély átérzi, — s újra egy dicső emlék, melyhez kegyelettel járulhatunk, hogy annak fényénél gyujtsunk új szövéteket. De az elhunyt nemcsak az egyház gondol vesztessége tudatában mély szomorúsággal, hanem gyászolja őt városunk társadalma is, melynek évek hosszú során át kiváló tagja s előkelő szerepet vivő, szorgalmas jó kedvéből munkás, s hatásában kiválóan hasznos tényezője volt, kit szeretettel ölelt magához e városnak minden rangu polgára kivétel nélkül.

Éltés Károly 1837. nov. 19-én született Csik-Tusnádon, azon híres községben, melynek egyházmegye

gyének legjelesebb és legképzettebb papjait köszönheti. Iskoláit szülő községében kezdte; a gymnasiumot Somlyón és Kolozsvárt, — mint papnövendék a lyceumi tanfolyamot Gy.-Fehérvárt, a teológiát a bécsi egyetemen végezte, hol később a teológiából doctoratust is szerzett magának. Eltűjáróinak szeretetét bálmulatraméltó tehetsége, ritka szorgalma és kedves modora által mindenütt kiérdemelte magának.

Elvégezvén theologiai tanulmányait, Scitovszky János dicső emléktű hercegprímásunk 1860-ban szentelte őt pappá. — Nyilvános működését, mint segédlelkész 1862-ben kezdte meg Nagy-Szebenben s a fiatal székegy származású pap — kinek szájában nem vajmi ékesen állott a német szó — német szónoklataival elragadta a szebeni közönséget. Lelkipásztori tevékenysége mellett nemes szenvedélyvel folytatta a theologiai tanulmányokat. A szt. atyákat mind ismerte, mind olvasta. Különösen a világ lángelméinek csaknem a legkiválóbbja — szt. Ágoston volt kedvenc egyh. atyája, összes műveit átolvasta, áttanulmányozta s oly nemes élvezetet talált szt. Ágoston magasztos eszméinek ideális szépségében, hogy többször volt eszt, mikor estve gyertyafény mellett az olvasást megkezdte — s a már elégett gyertyának fényét követő hajnalpír is kedvenc olvasmánya mellett taláta.

Dicső emléktű püspökünk Fogarassy Mihály csakhamar felismerte Éltés nagy tudományát és szorgalmát s 1865-ben a gyulafehérvári lyceumba tanárrá s egyzersmind a papneveldebe tanulmányi felügyelővé nevezte ki.

S itt kezdődik Éltés életének legszebb szaka. Mint tanár — egyrészt tudományos műveltsége, másrészt paedagogiai tapintata, mint elűjáró példás magatartása és szeretetteljes bánásmódja által annyira megnyerte tanártársainak és tanítványainak tiszteletét, becsülését és szeretetét, hogy azok rajongással csüngtek rajta. Ez nem keresett és hajhászott népszerűség, hanem a szó legszorosabb és legnemesebb értelmében vett szeretet vala.

Ezen közszeretettel kísérte Éltést mint tanárt és előljárót a kanonoki stallumba is. Mint kanonok — kit az egész egyházmegye tiszta örömmel és lelkesedéssel üdvözölt — 1870-től 1876-ig az egyházmegyei ügyek elintézésében csaknem jobb keze volt a már hajlott koru főpásztornak, ki a komplikáltabb kérdésekben való intézkedéseimél rendszeren az ő véleményét kikérte és a kényesebb természetű rendeleteket, sőt némely főpásztori körleveleket is vele fogalmaztatott.

Az erdélyi róm. kath. Status önkormányzati — autonomikus — mozgalmait folytonosan éber figyelemmel kísérte. A statusgyűléseken, melyek 1868, 1873 és 1874 évben Gyulafehérvárt tartattak, tevékeny részt vett s ezen gyűlésekről irt magvas tudósításai is a sajtóban állandó figyelmet keltettek.

A Status érdekében kifejtett fáradozásai s általában ismert képzettsége folytán 1876-ban az igazgatótanács előadójává választott. Ezenterhes tisztet 6 éven át odaadó gondnal és ritka ügybuzgalommal viselte. Az autonómia fejlesztése körül nagy szolgálatokat tett, a Status uradalmi gazdasági ügyeinek rendezésében sokat fáradozott s valódi lelki örömet szerzett neki, hogy a nagy-almási uradalmat az erd. róm. kath. ösztöndíj — alap számára sikertült — mint ő mondani szokta „szerény közreműködésével“ megvásárolni. —

Szép készsége, szeretetteljes modora, fáradhatatlan munkássága s kivívott sikerei végre az igazgatótanács köréből is elhívták s 1882-ben a 10.000 hívót számláló kolozsvári róm. kath. hitközség lelkipásztorává nagy lelkesedéssel megválasztotta.

Plebánosi működését jellemzik az egyházi vagyon kezelésére vonatkozó rendelkezése, fennem hirdetik a kolozsvári róm. kath. iskolák fejlesztése érdekében tett lépései s úgy a városi képviselői, mint más testületi és egyleti gyűlésekben a népoktatás és művelődés érdekében kifejtett seknemű fáradozásai. Egyik elvülhetlen és ércznel maradandóbb emléke, hogy végre valahára eltűntek a főtéri gyönyörű templom körüli rozzant épületek s az ég felé nyuló imponans torony hozzá méltó goth stíltű ablakokkal tündöklök. —

Ő Felsége 1886-ban tüntette ki a madocsaí czimzetes apátsággal.

A betegség, mely dr. Éltés Károlyt ágyba döntötte és sirba vitte, régi keletű. Mult évi október hó 9-én tüdőgyulladásba esett a boldogult. E betegségből felépült, de ekkor régi szervi baja: májbjai támadta meg. E betegség azután vizkórságba ment át. Néhány héttel ezelőtt olyan súlyossá vált a betegsége, hogy környezete a katasztrófa bekövetkezésétől tartott. El is látták akkor a haldoklók szentségeivel a nehéz beteget, ki azon — újabb szünetekre — jobban lett. Orvosai: Dr. Purjesz Zsigmond, ez az országos hírű kitaláló tudós és jeles orvos, dr. Benel János nagy gondnal és figyelemmel gyógykezelték, de a beteg életét nem lehetett megmenteni. Némelykor annyira jobban volt az elhunyt, hogy egyszer egyh. községi gyűlést is hívott össze. Mire a gyűlés tagjai összegyűltek, őszinte örömmel a plébános jobban léte felett — a derék férfi állapota ismét súlyosabbra vált és a gyűlést nem lehetett megtartani.

Az utóbbi napokban egyre rosszabbra fordult dr. Éltés Károly betegsége. Két napja, hogy eszméletlen kivitül fekvő és f. hó 12-én reggeli hat órakor esendesen öröklétre szenderült.

A köztisztelőben álló apátplébános halála Kolozsvárt nagy és őszinte részvételt keltett. A város házában, számos középületben és templomban gyászlobogók lengnek, hirdetőt az a veszteséget, mely Éltés halála által Kolozsvárt érintette.

A következő gyászjelentések hirdetik a nagy férfi halála feletti mély fájdalmat.

Alóírottak a legfőbb szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett testvér, unokatestvér, sógor és nagybátya, főtisztelendő tunsádi dr. Éltés Károly, madochai apát, gyulafehérvári kanonok, pápai t. kamarás, kolozs-dobokai főesperes, kolozsvári plébános, hittudor, 1837. nov. 19. — 1890. jan. 12. életének 53-ik, áldozó papságának 30-ik évében, folyó hó 12-ikén reggel 6 órakor, példás türelemmel viselt hosszas betegség után a haldoklók szentségének buzgó felvételével esendően elhunyt az Urban. Kiszünetelt hült tetemei folyó hó 15-én, délelőtt 10 órakor fognak a főtéri plébániái lakból — lelkiért az anyatemplomban tartott ünnepélyes szentmise és emlékbeszéd után a köztemetőbe örök nyugalomba kikísérteni. Ki ne siratná a megboldogultat? Az ő értelme fátyla volt, szíve áldás volt, a magáé nem volt, — mindenkinek mindene volt. Porait áldjuk, lelkét az Urnak ajánljuk, emléket szívünkbe zárjuk. Az örök világosság fényeskedjék neki! Kolozsvárt, 1889. január 10. Éltés Elek, kir. tanfelügyelő, neje: Horváth Frida, Éltés Zsigmond, kir. törvényszéki bíró, neje: Madár Juliánna és gyermekeik, mint testvérek, Éltés Jakab, kir. aljárásbíró, neje: Molnár Irma, és gyermekeik. Éltés Ignác, ügyvédjelölt, Ince Dénés joghallgató, Ince Károly tanító, mint rokonok.

A kolozsvári rom. kath. hitközség is adott ki szomorú jelentést, a következőket mondván: A kolozsvári rom. kath. hitközség mély részvétellel és megilletődéssel tudatja, hogy szeretett és feledhetetlen plébánosa nagyságos és főtisztelendő eskü-tunsádi dr. Éltés Károly, madochai ez. apát, pápa ő szentségének t. kamarása, károlyfehérvári székesegyházi kanonok, a kolozsmonostori levéltár káptalani öre, kolozsdoboka főesperes, folyó hó január hó 12-én, reggeli 6 órakor, munkás életének 53-ik s papságának 30-ik évében, 8 évi plébánosi áldásos működése után, — a haldoklók szentségeit ájtatosan fölvevén, — az Urban esendesen és jámborul elszenderült. A megboldogult jeles egyházi férfinak földi részei folyó hó január hó 15-én d. e. 10 órakor, a főtéri plébániái templomban tartandó gyász-szent-miséldozat és szent beszéd után fognak örök nyugalomra tetetni. Mint ő nekünk a hit világát buzgón hirdette, úgy neki is fényeskedjék az örök világosság!

A kolozsdobokai esperes-kerület papsága így értesít a veszteségről: A kolozsdobokai espereskerület papsága mély fájdalommal tudatja, hogy szeretett főnöke és kartársa, főtisztelendő eskü-tunsádi dr. Éltés Károly madochai ez. apát, pápa ő szentségének t. kamarása, károlyfehérvári székesegyházi kanonok, a kolozsmonostori levéltár káptalani öre és kolozsvári plébános, folyó hó január hó 12-én, reggeli 6 órakor, munkás életének 53-ik papságának 30-ik évében, 8 évi főesperesi tevékeny és szeretetteljes működése után — a haldoklók szentségeit ájtatosan felvevén — az Urban esendesen és jámborul elszenderült. A megboldogult kedves emléktű esperesnek földi részei január 15-én délelőtt 10 órakor, a főtéri plébániái templomban tartandó gyász-szent-miséldozat és szent beszéd után fognak örök nyugalomra tetetni. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Az elhunyt apát-plébános ravatala a plébánia nagy termében lett felállítva. Folyton hullámozott a nép, hogy még egyszer tekintse meg áldott lelkű plébánosát. A következő koszorúk érkeztek:

„A gyulafehérvári rom. kath. főgymnasium tanártestülete. Felejtethetlen barátjának.“ — „Áldott lelkű főesperesének, az espereskerületi papság.“ — „A rom. kath. tanító-testület, szeretett elnökének.“ — „Az atyailag szerető igazgatónak a belvárosi rom. kath. leányiskola tanulói.“ — „A rom. kath. tanítónők szeretett igazgatójuknak.“ — „Dr. Éltés Károly szeretett plébánosának. Kolozsvári rom. kath. hitközség.“ — „A feledhetlen jó testvérnek, Elek és Zsiga.“ — „A legjobb princípálisnak, szerető káplánjainak.“ — „Áldott legyen emléke az ipar legjobb barátjának, Dr. Éltés Károlynak.“ — „A ki jobb volt mindenkinek, mint önmagához. Egy reformatus.“ „Feledhetlen barátjának Romaiser, Budapest

belvárosi prépost-plébános.“ — „Adler Sándor J. Albert és neje. Feledhetetlen komának.“

A temetést 15-én d. e. 10 órakor tartották meg. A gyászszertartást s az ünnepélyes gyászmisét Béla király Károly apátkanonok és városunk plébánosa végezte nagy segédlettel. Gyászbeszédet az elhunyt felett az elhunytjának legjobb barátja Biró Béla t. kanonok és igazgatótanács elnöke tartott. Mindezek végeztével imponans tömeg — csaknem az egész város — kísérte a köztemetőbe a drága halottat, hol a boldog feltámadás reményében már nyugosznak földi részei.

Dr. Éltés Károly nagy ember volt a szó legnemesebb értelmében. Lángész és szorgalom, tudomány és erény, nemesség és alázat egyesült benne. Élete folytonos munkásság között telt el. Mint ifjú tanult kitanú szorgalommal, mert hisz — habár nemes családja jómódú volt — arra volt utalva, hogy szorgalma és tanulmányai által biztosítsa magának a jövőjét. Mint papnevendék a bannulat tárgya volt — tudomány tekintetében s a bécsi egyetemen maig is fenn van langeszének és vasszorgalmának híre. Mint tanár mintaképe volt a jó tanárnak. Tanított, tanult, oktatótt és nevelt. Folyton olvasott, kutatótt s eme kitaró munkálkodásának, mindennemű tudás összes ágait felölöl ismeretekkel telt szellemének fényes eredményei már megjelent s ezután megjelenő irodalmi műveiben vannak lerakva. Mint szónok ritkította párját. Városunkban még ma is emlegetik az „aranyshájú“ Éltést. S ő ezen szép jelzőt igazán ki is érdemelte. A közügyek terén a tett embere volt. A tettet szerette ő, és nem a díesőséget, mely abból származott. A szolgálatot magát kedvelte — és nem az elismerést hangoztató érdemet, mely abból reá hármlott.

Városunk politikai és kulturális mozgalmában élénk részt vett. — sily ügyekben tartott lelkes-hangú szónoklatát mindig diadalra juttatták az általa hirdetett eszmét. Polgárságunk egy nagy, intelligens része, — mely Éltés politikai elveit magáénak vallotta, őt képviselőnek is fellépette.

Nagy hazafi volt; de nem — mai divat szerint — szájjal, hanem tettel. Nem füstölte tönjénne, az „imádozott“ hazát, nem frázisolt, de — ha tenni kellett — kiállott a sikra hazája érdekében. „Emlékezzünk vissza — írja a „Magyarság“ — mely tisztelettel arra a jeleltre, midőn a véderóvita tárgyalása alkalmából a magyar nyelv és törvény mellett imponans népgyűlésen, melyen a város (Kolozsvár) színejeva résztvett, emelte fel szavát Kolozsvár városa. Dr. Éltés Károly volt a gyűlés elnöke és ő volt az első, a ki férfiasan, úgy a hogy csak egy hazáját is imádó magyar pap szólhat, — tiltakozott minden olyan törvény vagy intézkedés ellen, mely bánatná jogait, törvényeiben és nyelvében a magyart.“

Valóban nem tudhatni, mi volt Éltésben nagyobb: esze-e vagy szíve? Szíve mindenki előtt tárva volt. Pásztori szeretettel minden egyes hívőjére kiterjedt. „Mindenkinek mindene volt.“ Jótékonsága, a mely titokban törölte le az árvák és szegények keserű könnyeit — sok ezer szívre rajzolta be kitaró, vonásokkal áldott képét. S különösen a kisdetek soha el nem feledik „méltóságos ur“okat. Ugy bánni tudni gyermekkel — mint Éltés tudott — ritka isteni adomány. —

S íme — mindez eltűnt. A kolozsvári köztemetőben nyugszik már Erdély egyik legnagyobb, leghírneve-sebb papja, kinek emléke soká fog élni könyvben, szívben egyaránt.

„Az ő értelme fátyla volt, szíve áldás volt, élete példa volt, a magáé nem volt, — mindenkinek mindene volt.“ —

Gyönyörűen igaz szavak, jellemző vonások. Mintha egy Éltés Károly írta volna egy Éltés Károlyról! „Porait áldjuk, lelkét az Urnak ajánljuk, emléket szívünkbe zárjuk. Az örök világosság fényeskedjék neki!“ — Z.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, január 15.

— **Hymen.** Dézsi Varga Gábor vizkai sóbányászt f. hó 14-én d. n. 3 órakor esküdt örök hűséget Szőke Emma k. a.-nak, Szőke József polgártársunk kedves leányának. Az esketési szertartást a székesegyházban Zlamál Á. végezte. Az örömszülők házában kedélyes lakoma egyesítette a számos helybeli és idegen vendégeket, kik a jó kívánatok valóságos özőncével árasztották el az új párt, az örömszülőket, meg — more patrio — egymást. Szívükből kívánjuk, hogy egytől-egyig teljesüljenek!

— **Elhalasztott táncestély.** Az EMKE helyi fiók köre által február 1-ére kitézött táncestélyt a rendező bizottság a városunkban elharapódzott influenza miatt bizonytalan időre elhalasztotta.

— **A tűzoltó-egylet** f. hó 26-án d. e. 10 órakor fogja közgyűlést tartani.

— **Teleky József** — alvinczi főszolgabíró, mint lapunk zártakor fájdalommal értesültünk — meghalt. Temetése szombaton d. u. lesz.

— **Az influenza** városunkban mind jobban terjed. A katonai orvosok Dr. Setz ezredorvos kivételével valamennyien betegek s a katonaság közül mintegy 4—5 száz. A vasuti tisztviselőknél egész családok betegek s a tanuló ifjúság között is több a beteg. E nyomorúsághoz járul még az is, hogy idegen marhákkal a városba jönni szabad nem lévén, kezd a lakosság a fában szükségét szenvedni.

— **Csató János**, k. tan. alispán, mint tudva van, legjelesebb ornithológusaink egyike. Nemesak Európa, hanem Amerika és Ausztrália kiváló gyűjtőivel van összekötöttségben, több madár és növény lett nevére elkeresztelve, gyűjteménye a legérdekesebbek egyike az országban s így igen természetes, hogy az 1891. év tavaszán Budapesten tartandó 2-ik nemzetközi ornithológiai congressus elé terjesztendő tudományos munkálatok egyik legfontosabb részének: a madarak magyarországi átvonulásának tudományos alapon való kimutatásának előkészítésére, f. hó 19-re Budapestre, nmlgu vallás és közoktatásügyi miniszter által dr. Entz Géza elnökléte alatti bizottságban való részvételre felhivatott. Amint értesültünk, az alispán ur e felhívásnak eleget is fog tenni s e tekintetben lelkiismeretes pontossággal szerkesztett feljegyzéseivel jó szolgálatot tehet.

— **Halottainból feltámadott** a gyulafehérvári izraelita szegénysegélyző egylet. — Ezen egylet még 1862 Martius 26-án alapított nemes érzelmű gyulafehérvári polgárok által és a volt „Königlich-siebenbürgische Hofkanzlei“ által megerősített alapszabályok mellett csakhamar virágzásnak indult. Nagymérvű jótékonságot fejtett ki és e mellett nagyonát is aránylag nagy mértékben szaporította. — Azonban az alapító tagok lelkesebbjei kihálván — az egylet maga is pangásnak indult és immár 13 év óta ugyszólván életelt sem adott magáról, a választmány beszűntette tevékenységét, a vagyon nagy része elkaiódott. — Ma már csak huszonhét tagja él az egyletnek és ezek folyó hó 5-én az izraelita közeg-tanácskozási termében közgyűlésre jöttek össze, melyen Hirsch kor-elnök elnökléte alatt az egylet új tagokkai felelevenítése és rekonstrukciója ment határozatba. Az azonnal megnyitott aláírási íveken mintegy negyven új tag iratkozott be rögtön és az eként felrészült egylet folytatóság közgyűlésén egyhangulag megválasztotta Dr. Mayer Ödönt elnökül, Körner Józsefet alelnökül, Springer A. D-t titkáru, Jónás Mihályt pénztárnokul, Kolm Eliás, Löwy Bernát és Dr. Deutsch Mórt választmányi tagokul. — Az egyleti vagyon jelenlegi maradványa mintegy 3000 forintot te z.

— **Időjárás.** Szokott forrásunk az ezen hóra szóló időjárásról nagyon határozatlanul szól s annyit említi, hogy 13-tól 19-ig csak az bizonyos, hogy ködös jelleg megszűnik, de hogy északi vagy déli szelek fognak-e fújni s ezekkel az időjárás hideg avagy meleg s ez utóbbi esetben nedves lesz-e nem bizonyos. Nedves napok 13, 14, 16, 19 és 20.

— **Alsófehérmegyei hírek.** Szörnyen elverték Oláh-Dályán Csib György odavaló gazdát; éjjel bandukolt egyedül az utczán s ekkor rárontott régi haragosa, Bika György s igazi bikamódjára kezelte végig Csib urat, a ki Bika úttese alatt összeroskadt s folygyógyulásához nines remény. A bűnöst elfogták s tette okául ő maga sem vallott be egyebet, mint czíne-mintyét. A hamis okmányok. Szörnyű módon terjed, a havas népe közt is a korrupzio. A kik eddig jó formán gondolkodni sem tudtak, egy több tagból álló kompánia kieszelt olyan fúrfangot a mi civilizált gazoknak is elég lenne. Hamis telekkönyvi kivonatokat s más igazoló okmányokat készítették s azok alapján a nagyenyedi takarékpénztárból sikerült 1930 frtot fölvenniök. Oktalan költségeik miatt kerültek gyanuba s most fogva ülnek. Tizenketten voltak a gazok. A lakodalmi lövöldözések egy újabb balesetről tudósítanak. Szancesal közsgben oláh lakodalom volt. A vőfélyek magos kedvükben pisztolyból lödöztek, még pedig töltött pisztolyból. Ekként megesett a baleset, mert az egyik lövés egy ott settenkedő öt éves leánykát oly súlyosan megsebzett, hogy valószínűleg nyomorékká marad. Nem lehet még tudni, hogy ki sítottte el a sértő pisztolyt. Most foly a vizsgálat. — Imecs Domokos nyugalomba vonult m-njvári fzbíró tiszteltetére f. hó 4-én buesna banquette volt M. Ujvárt, melyen mintegy 120-an vettek részt. A tosztok nagy része a közbeesülésben álló Imecs Domokost és Ikrieh Arnoldot illette. — Értesítés a deákbal ügyében. Az érdeklődőket tisztelettel tudatjuk, hogy a nagyenyedi

Bethlen-főiskola ifjusága által rendezendő s folyó év január 18-ára tervezett bál, a beállót szűnő miatt folyó évi február hó 8-án fog megtartatni. A rendező bizottság megbízásából: Nagyenyeden, 1890. január 11. Jancsó Sándor, alelnök. Péter Károly, alelnök. — A közigazgatási bizottság folyó hó 8-án tartotta meg gyűlését. Miután b. Kemény Kálmán főispán, mint sajnálattal értesültünk Budapesten ismét fekvő beteg lett, — Csató János alispán elnökölt. — A nagyenyedi ref. egyházmegye házassági törvényszéke folyó január hó 20-án, a délelőtti órákban tilést tart Nagyenyeden a várbeli ref. papi szálláson. — Az influenza Nagyenyeden nem enyhül. Az orsz. fegyintézetben az örök és a rabok között nagymérvű betegedés történt. A városok alig van ház, hol a baj ne tört volna ki — legtöbb helyt az egész család, — különböző lefolyással szenved, sőt visszaesőleg is többen betegedtek meg. Igen helyesen tett ennél gva a Bethlen főiskola előjárása, hogy f. hó 10-én tartott gyűlésében f. hó 22-ig felfüggesztette a rendszeres tanítást, mert a tanárok és főleg a tanulók egy része, bár elég szelíd lefolyással, a járványban szenved. A kollégiumban maradó tanulók azonban kikapják fűtési és cipő illetményüket s az egészséges tanárok ismét előadásokat tartanak, hogy az órára járható tanulók kellően foglalkoztatva legyenek. Az influenza Alvinczen is grassál. Teleky főszbiró, Kendeffy Lajos tollnok, Kunerth díjnok a szolgabírósnál, betegek egy hogy csak Jóvián szbiró vitte az ügyeket, ki már karácsonkor keresztül esett e bajon. — A Bethlen-kollégium gymnasiumának I. osztályában a f. 1889/1890. isk. év végén, egy Jablonczay-féle évi 105 frtos ösztöndíj egy alsófehérmegyei nemes családbeli jó tanulónak, ugyszintén a Szilvassy-féle évi 47 frtos ösztöndíj egy hunyadmegyei, vagy ha esetleg ilyen nem találatnék, egy alsófehérmegyei származású jó tanulóknak fog, a kegyes alapítók rendelkezése értelmében, oda itéltetni. Felszólítanak az érdekelteknek szüleik, hogy pályázó fiaiknak származás szerint való jogosultságát a gymnasium igazgatóságánál f. év február végéig igazolják. Nagyenyed 1890. jan. 11. A Bethlen kollégium gymnasiumának igazgatósága. — A marosújvári műkedvelők f. hó 5-én tánczal egybekötött előadást rendeztek. Előadott „Kristóf tér 78 sz.“, melyben Péterfi Mariska és Böszörményi Ida, Virg János, Baranyai Károly és Boér János tüntek ki. A következő szakaszt Péterfi Mariska monologja a „Levél“ töltötte ki élénk tetszést keltve. Mulatságos volt a bányász zenekar kísérete mellett előadott „Bicycle-couple“ és a „Giegerl marsch“, melyet Böszörményi Ida, Péterfi Matild, Székely Ilonka és Baranyai Károly énekeltek a közönség öröm tapsai között. Az előadás után éjfélutániig tartó táncz következett. Temetés hat év után, a verespataki bányatelepen az ugynevezett „Ferdinánd“ bányában e hó 2-án ugyanis vizszivattyúzás alkalmával egy holtestre akadtak, kiben egy a brudbányai bányászra: Pák Jánosra ismertek, a ki ezelőtt hat évvel tünt el s soha senki sem tudta, meghalt-e vagy kivándorolt? A szerencsétlen ember vagy lezuhant, vagy önkényt ugrott le a 100 lós mélységbe; most, hogy a vizet szivattyúzták, egy irtogban bukkantak holtestére. A test nem rothadt el, szép ép volt, csupán az orra és fülei hiányoztak. Minden ruhája is ép volt és kemény, mint a talp. Találtak a tüszőjében 72 krt és egy skatulya gyujtót. A pénzen a bányászok pálinkát ittak a meghalt lelkiüdvéért, a gyujtót pedig a bányászok emlékül felosztották s elvitték. Tetemét e hó 5-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

— **Széles körben részvétet** keltő halálhírről értesültünk. Seps-Szentgyörgyön elhunyt id. Téglás Gáborné urasszony, rövid, kínos szenvedés után. Téglás Gábor, dévai m. kir. áll. főreáliskolai és Téglás István, köhalmi m. kir. áll. elemi iskolai igazgató édes anyját siratják a boldogultban. Nyugodjék békével.

— **Az ügyvédi vizsgáló bizottság Marosvásárhelyt.** Az igazságügyminiszter a marosvásárhelyi ügyvédi vizsgálóbizottságba az 1890-ik évre elnökül: Schneider József tanácselnököt, helyettes elnökül: Vita Sándor kir. főügyészt; bizottsági tagokul: Fekete Gábor, Frink Endre, Popu József, dr. Fabinyi Ferencz, Ziegler Emil, br. Szentkereszty Zsigmond, Kozma Gyula, Szentkirályi Lajos és Dózsa Gábor kir. ítélőtáblai bírákat nevezte ki.

— **A bírói vizsgáló bizottság Marosvásárhelyt.** Az igazságügyminiszter a marosvásárhelyi kir. táblánál működő bírói vizsga bizottság elnökévé dr. Vavrik Béla tanácselnököt, tagjaivá: Fekete Gábor, Frink Endre, Mikó Miklós, Popu József, Gyárfás Ferencz, Mezei János, Ziegler Emil, báró Szentkereszty Zsigmond, Szentkirályi Lajos, Kozma Gyula és Dózsa Gábor kir. ítélőtáblai bírákat nevezte ki.

— **Tüzmentes katonai barakok és istállók.** A es. kir. hadügyminiszterium — megbízható ér-

tesítés szerint — tűzmentes barakokat és istállókat akar építtetni. A tűzmentesség az által lesz elérve, hogy a baraképítésre istállóknaál és egyéb katonai építkezéseknél alkalmazandó fa közvetlenül a kivágás után, Pfister erdőmérnök-féle szabadalmazott eljárás szerint, impragnáltatik, miáltal a fa nem csak a rothadás ellen biztosítottatik, de az elégs ellen is, mert az ekként impragnált fa nem ég lánggal, hanem csak lassan szesenedik. A Pfister-féle eljárással a legnagyobb fákat is, közvetlenül a levágás után, tehát a lehámozás előtt, az erdőben a kivágás helyén lehet impragnálni. Ezen eljárás oly előnyös és e mellett aránylag oly olcsó is, hogy például az államvasutak czentul már eskakis ezen eljárással fogják a nekik szükséges bútkefákat impragnáltatni. Az impragnálásra szükséges, lét ember által bárhová könnyen vihető gép, a hozzá tartozókkal együtt, 1200—1500 forintba kerül. Az épületeknek ily módon való felhasználása hihetőleg más építkezéseknél is gyorsan fog terjedni. Erre nálunk lenne szükség.

— **A „Képes Családi Lapok“** szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap már tizenegy év óta küzd hazafias lelkesedéssel és kitartással nemzeti irodalmunk bástyáján; már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemesítésnek a zászlaját s most is, a midőn Brankovics György jeles szerkesztése mellett már tizenkettődik évfolyamába lép a legelőkelőbb, a legkitűnőbb írók és írók műveivel indul — a nemzetiségünket még mindig fenyegető s hazánkat sáska rajként előzőnlő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratra. A „Képes Családi Lapok“ munkatársai: Jókai Mór, Tólmay Lajos, Mikszáth Kálmán, Dalmady Győző, Temérdek (Jeszemsky Dániel), Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánszky Gyula Pósa Lajos, Prém József, Dr. Sziklay János, Palágyi Lajos, Inezedy László, Muray Károly, Mézy Károly, Petri Mór, Dr. Rodiczky Jenő, Benitzky Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mária, Kulifay Benitzky Irma, Hevesiné Sikor Margit, Fangleiné Gyujtó Izabella, Gaál Karolin, Karlovsky Ida, Harmath Lujza stb. — Vajjon ki eserélné fel ez előkelő szellemű kamatok termékeit a külföld műveivel! Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő — még kevésbé. — A „Képes Családi Lapok“ az összes szépirodalmi lapok között a legelőkelőbb s legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden val fajtát felöleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; „Hölgyek Lapja“ ezimű divat melléklete a legújabb divat képeket hozza, s a nevelés az egészség, a gazdaság, a kertészet s a konyha terén nines oly kérdés, a melyet ne tárgyalna. „Regény melléklete“ három—négy eredeti regénnyel ajándékozta meg évenként előfizetőit. — „Zöldbörítéka“ telve van mulatató apróságokkal s talányokkal, melyeknek megfejtői értékes jutalmakat kapnak. — S a „Képes Családi Lapok“ daczára sokoldalúságának, még is bátran kezébe adhatók a család minden rendű és korú tagjának; daczára gazdag tartalmának még is a legolcsóbb szépirodalmi képes heti lap. Előfizetési ára a „Hölgyek Lapjával“ s a „Regény melléklet“tel együtt egész évre 6 frt. — félévre 3 frt. negyedévre 1 frt. 50 kr. o. é. s a kiadó hivatal (Budapesten, nagy korona utca, 20. szám) melyhez az előfizetések legezelszerűben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinék ingyen és bérmentve szolgál mutatóvényszámokkal.

— **Felhívás az Eötvös-alap érdekében.** A „magyarországi tanítók Eötvös-alapját gyujtó és kezelő orsz. bizottság“ nevében tisztelettel kérjük fel ügyfeleinket, valamint azon nemeskeblt emberbarátokat, kik tanítói orsz. jótékony intézetünk ügye iránt jóakarattal érdeklődnek, emlékezzenek meg a szegény tanító-özvegyekről, a nyugdíjba nem részesíthető kiérdemült agg tanítókról, valamint a felsőbb tanintézetekben jelesen tanuló szegénysorsú tanító-gyermekekről s küldjék be egy forintnyi évi járulékaikat illetőleg kegyes adományait az alap pénztárhoz, Orley János, igazgató-tanítóhoz (Budapest, VIII. ker. Szentkirály-utcazi népiskola) még folyó év január 24-dike előtt annyival is inkább, mivel a lefolyt évről szóló zárszámadásunk január 25-én fog megtartatni s így a később érkező öszszegek már nem szaporíthatják a jelen évben kiosztásra kerülő segélyösszegeket és ösztöndíjakat. Sajnosan kell tapasztalunk, hogy jelen évi tiszta rendes bevételünk mely 2084 frt 58 krt tesz, a mult 1888-ik év bevételéhez képest nem hogy emelkedést, de esökkenést mutat s így újból fájó szívvel kell majd látnunk azt az elszomorító arányt, mely jogosult folyamodóim nagy száma s a rendelkezésünkre álló öszszeg esekélysege között létezik. Sok inséggel küzdő tanító-családot és árvát kellett orsz. osztóbizottságunknak a legutóbbi kiosztásnál is füres kézzel elboosajtanias s ha jelen évi bevételeinket ügytársaink hátralekös évi járulékaival s a jölelők emberbarátok támogatásával január 25-ike előtt már nem lesz módunk gyarapítani, a jövőben még nagyobb számmal lesznek ama szerencsétlenek, kik az Eötvös-alap jótékonyágába vetett utolsó reményükben is csalódvá, a kietlen nyomor keserű érzetéhez a teljes elhagyatottság tudatát is fogják társul kapni. Hogy ez meg ne történhessék, a könyörülő emberszeretet szent nevében emeljék fel esdő szavunkat, kérve kegyes meghallga-

tást! Budapest, 1890. jan. 2. Luttenberer Ágost, titkár Péterfy Sándor, elnök.

— **Háló és étkező-kocsik a m. államvasuton.** A magyar kir. állam vasutak vonalain közlekedő vasutakhoz háló- és étkező kocsikat fognak eszentul esatolni. A hálókocsik, mint az igazgatóság bennünket értesít, egyelőre csak Budapest-Bécs között és viszont közlekedő 8. és 7. sz. személyvonatoknál, — továbbá Budapest-Tövis között és viszont közlekedő 310. és 309. sz. gyorsvonatoknál, — az étkező-kocsik pedig szintén csak egyelőre Budapest-Belgrád között és viszont, az 506 és 505., továbbá Kocsárd-Brassó között és viszont a 310. 309. sz. gyorsvonatoknál fognak közlekedni. Az első hálókocsit Budapestről Bécsbe tegnapelőtt a 8. sz. személyvonattal Bécsből Budapestre. 7. sz. személyvonattal helyezték forgalomba. A budapest-tövisi vonalon a hálókocsikat, továbbá az említett vonalokon az étkező-kocsikat csak néhány nap mulva esatolják hozzá. A hálókocsik egyelőre csak a vonat nemélek megfelelő első osztályu vasuti menetjeggyel bíró utasok által vehetők igénybe. A hálókocsik használatáért a fent kitett mindegyik utirányban, tekintet nélkül az ut hosszára és használati időtartamra, személyenként 4 frt pótdíj fizetendő, melynek megfelelő pótgjegy a hálókocsit kísérő kalauznál váltandó. Minden ily pótgjegy csak egy hálóhely (ágy) használatára jogosít. Megengedik azonban, hogy egy első osztályu vasuti menetjegyre két pótgjegy váltassék, mely esetben egy ugynevezett fél fülke használható. Az étkező kocsik eskakis első vagy másod osztályu gyorsvonatu menetjeggyel ellátott és eskakis étkezni szándékozó utasok által — az étkezés tartalmára — használhatók. Kézi podgyász az étkező kocsikban nem helyezhető el. Az utasok jogosítva vannak a hálókocsikba helyet előre is megrendelni, a melyért azonban külön 50 kr megrendelési díj fizetendő.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **Ávéd Jákó.**
Segéd-szerkesztő: **Zlamai Ágoston.**

Kiadók: **Papp és Ferdinánd.**

Nyitlér*)

Weisse Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 11.45 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 150. versch. Qual.) vers. roben- und stllekweise porto. u. zollfrei das Fabrik-Dépót G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

*) E ovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a — Szer.

H i r d e t é s e k.

Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztító szer.

KA fogak szépsége | **GLYCERIN-Fog Crème** (hatóságilag vizsgálva)

KALODONT

Sarg F. A. fia és társa
es. k. udvari szállító **Bécsben.**

Kapható gyógyszeráraknál stb. 1 db 35 kr.

Gyulafehérvárt 491 7—13.
Salmen Frigyes és Miklóssy József uraknál.

1890. Január 1-ével új előfizetést nyitunk a

„MERCUR“
20. évfolyam. 20. évfolyam.

Hiteles Sorsolási Tudósítóra.

A nagyvárú sorsolási lap közül a „Mercur“ az elismert megbízhatóságával, legfőbbkételesenben és világosan szerkesztett huzasi jegyzékeivel fogva kitűnik. — A „Mercur“ magyar-rémet szövegben hónaponta 2—3-szor jelenik meg, nyomban minden nagyobb és fontosabb huzás után Minden előfizető ingyen kapja a „Mercur“

SORSOLÁSI ÉVKÖNYVÉT
1890-ik évre,

mely teljes hátralek-kimutatás az összes 1889. deczember végéig kioszolt és még be nem váltott magyar, osztrák és külföldi sorsjegyekről tartalmaz, továbbá az

általános sorsolási naptárt
1890. évre.

Mindamellett, hogy a „Mercur“ anyaga napról-nara szaporodik, a lap előfizetési ára változatlan marad és pedig

egész évre 2 frt.

Érmentes postal szét üldessel együtt.

Mutatványszámokat kívánatra egy egész hónapig ingyen és bérmentve küldünk.
Előfizetéseket elfogad

a „Mercur“ kiadóhivatala
Budapest, V. Dorottya-utca 12.

MAGYAR MERCUR

HITELES SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ

osztrák-magyar és külföldi sorsjegyekről, kisorsolandó állam- és magánkötelezvényekről, vasuti, gőzhajózási és iparrészvények és elsőbbségi kötvényekről, záloglevelekről stb.

SZAKIRAT BANK-, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁSI ÉS VASUTI ÜGYEKRŐL.

Előfizetési ár: EGÉSZ ÉVRE 2 forint.

Kiadó és tulajdonos: LÖRY Jenő.

BUDAPEST.

Hatvani-utca 17 szám.

BUDAPEST.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium által 1888. évi 80.753/III.b. szám alatt és a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium által 1889. évi 244. eln. sz. alatt, mint a magyar államban forgalomban levő és kisorsolás alá eső értékpapírok huzásainak eredményéről kellő tájékoztatást nyújtó sorsolási lap, az összes közhatóságok figyelmébe ajánlva.

XIII. évfolyam.

Előfizetési felhívás!

XIII. évfolyam.

A MAGYAR MERCUR

Január 1-én tizenharmadik évfolyamába lép.

Ha valaki figyelemmel kísérte azt a fokozatos és ezeltudatos haladást, melyet lapunk tizenkét év alatt megtett, nem tagadhatja meg tőlünk elismerését; azt az elismerést, melyet a lankadatlan szorgalom, becsületes munka, tiszta szándék és önzetlen törekvés kiérdemelnek, és melyet nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur 1888. évi 80.753/III.b. szám alatt és a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1889. évi 244. eln. sz. alatt kelt rendeletei is kifejeznek.

E miniszteri elismeréseket már jóval előbb megelőzte a nagy közönség elismerése, mert általában el van ismerve az, hogy a Magyar Mercur a legpontosabban megjelenő, legmegbízhatóbb és leghitelesebb sorsolási lap, és hogy magasan fölülte áll minden hasonló vállalatnak.

A múlt év óta lapunk alakja jelentékenyen megnagyobbodott, a beosztása észszerűen megváltozott és a mi a fődolog, lapunk már egy év óta rotációs gépen nyomatik, mint csak a legnagyobb napilapok, miből az a megbeszélhetetlen előny jut előfizetőinkre, hogy ez által lehetővé van téve az, hogy lapunk néhány órával a mindenkori huzások után már készen mehet a szélrózsa minden irányába, a mint tényleg lapunk egy-két nappal mindig előbb jelenik meg, mint bármely más sorsolási lap az országban.

A jövőre vonatkozólag, úgy mint eddig, ezentúl is csak az lesza főtörekvésünk, hogy azon az ösvényen haladjunk tovább, melyen eddig is haladtunk. Törekedni fogunk, hogy mindig többet és többet, jobbat és jobbat nyújtsunk olvasóinknak.

A sorsolásokra, mint eddig is, kiváló gondot fordítunk és a számok revidálásának oly rendszerét léptettük életbe, hogy a sajtóhibák majdnem ki vannak zárva, de ha elvéve mégis eszszna be egy hiba lapunkba, azt a következő számban már helyre igazítjuk. A mindenkori sorsolások mellett közöljük mindig a hátralékosok, vagyis régebben kihuzott, de még fel nem vett kötvények jegyzékét is.

Ily módon, a ki lapunkat tartja, meg van óva attól, hogy károsodjék az által, hogyha a sorsolásokat nem nézte meg annak idején. Azonban ha bármi okból mégis kétségben volna valamely előfizetőnk az iránt, hogy sorsjegye vagy kötvénye nem-e sorsoltatott már régebben ki, annak egy egyszerű levelező-lapon való megkeresésre bármikor az akadémiás fejezeteket és ingyen adunk felvilágosítást a szerkesztői üzenetekben és általában előfizetőink sorsjegyeinek és kötvényeinek revízióját ingyen és a legnagyobb készséggel eszközöljük.

A lap szövegének összeállításában az eddig követett rendszert fogjuk tovább fejleszteni és tökéletesíteni. Munkatársaink számát, kik közül már a múlt évben is találkoztak olvasóink Enyedy Lukács, Fenyvessy Adolf, Mudrony Soma stb. neveivel, új esztendőőtől kezdve újabb elismert szakérőkkel szaporítjuk, kik máris kötelező ígéretet tettek, hogy gyakrabban fogják dolgozataikkal lapunkat megkeresni.

A biztosítás, közlekedés és minden egyéb közgazdasági, főleg pénzügyi kérdés úgy mint eddig, ezentúl is gondosan összeállított külön rovatban tárgyalatik. Minden közleményünkben különös súlyt fektetünk arra, hogy a kérdés, melyet felvetünk, tisztán mindenki által érthetően és jó magyarsággal legyen megírva. Mi mindenkor mellőzni fogjuk az akadémiás fejezeteket és csak a gyakorlati értékű közleményekre helyezük a fősúlyt.

A magyarosodásra is különös súlyt fektetünk. Eddigél el volt árasztva az ország német, főleg osztrák sorsolási lapokkal, melyeket tizenkét éves fáradhatatlan munkával sikerült nagyjából kiszorítanunk. Fájdalom azonban, még mindig roppant nagy számban járnak hazánkba a külföldi a német sorsolási lapok, melyeknek folytonos törekvése oda irányul, hogy a magyar értékek iránt rossz véleményt keltsenek. Sok tekintetben ez is oka annak, hogy államadóssági kötvényeink jobbára a külföldön vannak, és mi a külföldnek kamatozunk óriási mértékben. Pedig mily óriási nemzetgazdasági hátrány hárul ebből hazánkra!

Különös súlyt fektetünk a szerkesztői üzenetekre, mely rovatban hasznos utbaigazításokat adunk a közönségnek mindenféle pénzügyi és általános üzleti vagy gazdasági természetű kérdésre. Bármely szakmunkba vágó kérdésekre itt készséggel és díjmentesen adunk felvilágosítást.

Különösen figyelemmel fogjuk tárgyalni a vidéki pénzügyeket is, mint a melyek a nemzeti vagyon igen tekintélyes részét képezik.

A jelentékeny gyarapodás dacára, melyen lapunk átment, előfizetési ára marad a régi, **Budapestben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve, egész évre 2 forint.**

Oly esekély ár ez, melynél kevesebbet már lehetetlen megbízható lapot nyújtani, a mint, hogy azok a sorsolási közlönyök, melyeket még olcsóbb áron kínálnak, nem egyebek haszontalan papírszeleteknél, melyekre hibás és megbízhatatlan számok vannak nyomtatva.

Uj előfizetőinknek január 1-ig díjmentesen küldjük a lapot.

A MAGYAR MERCUR szerkesztősége és kiadóhivatala.

(Budapest, Hatvani utca 17. szám.)

12 2-3

Wer im Zweifel

darüber ist, welches der vielen angeführten Heilmittel für sein Leiden am besten paßt, der schreibe gleich eine Correspondenzkarte an Richters Verlags-Anstalt in Leipzig und verlange das illustrierte Buch: „Der Krankenfreund“. Die beigebrachten Dankschreiben beweisen, daß Tausende durch Befolgung der guten Ratschläge des kleinen Werkes nicht nur unnütze Geldausgaben vermeiden, sondern auch bald die erhoffte Heilung gefunden haben. Die Zusendung erfolgt kostenfrei.

Naponta friss sajtoit

ÉLESZTŐ

a legjobb minőségben, jutányos árak mellett kapható nálunk

Neuman Testvérek

szesz és sajtolt élesztő gyár,
SZESZFINOMÍTÓ és GŐZMALOM
ARADON.

1. 3-3.

A LEGJOBB

czigarettapapír

Nem üres reklám, hanem a tudomány leg-első, első személyiségi által bizonyított tény, hogy a

„Les Dernières Cartouches“
és dorobantul

czigarettapapír, BRAUNSTEIN FRÉRES gyárából (Páris 65 Boulevard Exelmans) a legkönnyebb és legkitűnőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapírok előkelő tudósok által összehasonlító vegyelemzésnek alávetettek, úgy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Libermann tanár a budapesti állami vegytan állomás főnöke, újabb időben Dr. Soyka Hygieni tanár által a prágai német egyetemen és mindazon összehasonlító vegyelemzések mindenkori azon eredményt adták, hogy a BRAUNSTEIN FRÉRES cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papír, melynek etikettje BRAUNSTEIN FRÉRES céget viseli. Ezen cég cigarettapapírjánál minden csomag anyai lapot tartalmaz, a melyi az etikettjén feljegyezve van. A gyár 451. 3 25.

BRAUNSTEIN FRÉRES cég alatt Beosben, I. ker., Schottenring 25 sz. raktárt tart cigarettapapírral és cigarettá hűvelői elárúsítására. Valódi francia cigarettapapírunk „Les Dernières Cartouches“, mely „Braunstein Frères“ céget viseli, Gyulafehérvárt id. Misselbacher J. B. urnál kapható.

Fontos regálé bériőknek.

Rum, szilvorum, törköly-
és
seprópálka

ugy nemkülönben mindennemű
LIKÖR, SZESZESITAL és ECZET
hideg uton minden készülék nélkül előállítható

WATTERICH ARNOLD

Budapest, Dohány-utca 12. sz.

(az izr. inaház átellenében)

a jutalomdíjazott esszenziák és áthe-
rikus olajok által.

Vizahólyag, glycerin, bor-zamat, savtalanító por, borszinek, borszesz, derítő-por és mindennemű borbetegségek elleni szerekek raktára.

Kezelési utasítások és árjegyzék ingyen.

Szesz megtakarítására való pálinka erbsítő esszenziák. 455 5-5

ÜGYNÖK FELVÉTELE.